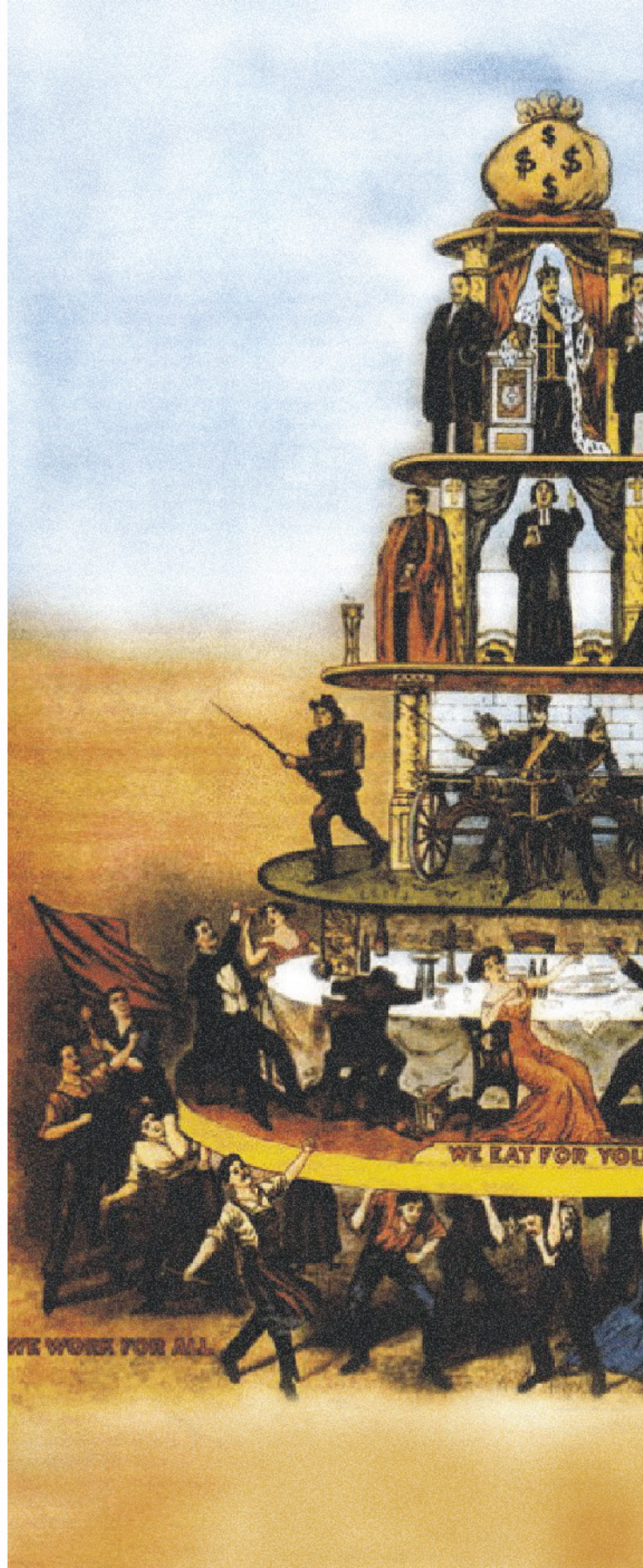

Cum s-a construit capitalismul

Transformarea
Europei Centrale și de Est,
a Rusiei și a Asiei Centrale

Anders Åslund

TIPO MOLDOVA

Anders Åslund

Cum s-a construit capitalismul

Transformarea Europei Centrale și de Est,
a Rusiei și a Asiei Centrale

Titlul original: *How Capitalism was Built. The Transformation of Central and Eastern Europe, of Russia and Central Asia*

Copyright©Anders Åslund 2007

How Capitalism Was Built was originally published in English in 2007. This Romanian translation is published by arrangement with the Syndicate of the Press of the University of Cambridge.

Translation copyright©TipoMoldova, 2010

Toate drepturile pentru ediția în limba română a acestei cărți sunt rezervate Editurii TipoMoldova. Reproducerea parțială sau integrală a textului fără acordul scris al Editurii este interzisă și se va pedepsi conform legilor în vigoare.

Redactor coordonator: Roxana-Alexandra Costinescu

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

Coperta: *Cristian Almășanu*

Ilustrație copertă / Cover Illustration: Industrial Workers of the World - Poster 1911

ISBN 978-973-168-409-3

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.)

Iași, 2010

Tipo Moldova.

E-mail: office@tipomoldova.ro

Editura a depus toate eforturile pentru a se asigura că paginile externe de internet la care se face referire în această publicație sunt corecte și active la data tiparului. Cu toate acestea, Editura nu este răspunzătoare pentru paginile de internet și nu poate garanta rămânerea lor în funcțiune ori a conținutului acestora.

Cum s-a construit capitalismul

Transformarea Europei Centrale și de Est,
a Rusiei și a Asiei Centrale

Anders Åslund

Institutul Peterson pentru Economie Internațională,
Washington, D.C.

Traducere din limba engleză de **Luciana Sabina Tcaciuc**

Traducere revizuită de **Roxana-Alexandra Costinescu**

TIPO MOLDOVA

Cuprins

Introducere: O lume transformată.....	11
Principale aspecte ale acestei cărți	14
1 Comunismul și prăbușirea sa.....	23
Socialismul real.....	23
Declinul și prăbușirea socialismului.....	28
Prăbușirea comunismului în Europa Centrală.....	34
Prăbușirea Uniunii Sovietice	38
2 Terapia de șoc versus gradualism.....	45
Programul de reformă radicală: Big Bang	47
Programele de reformă treptată.....	54
Speculațiile(rent seeking): efectul negativ al tranziției	66
Critica reformei radicale după crahul financiar rusesc.....	73
3 Producția: criză și restabilire	77
Declinul brusc al producției înregistrate și redresarea diferită	79
Exagerarea crizei	83
Reforma radicală: reducerea declinului și redresarea timpurie	91
Reformatorii târzii: Valul de după 1998.....	97
4 Liberalizarea: crearea unei economii de piață.....	105
Două strategii de liberalizare.....	106
Liberalizarea comerțului extern	113
Politica pieței muncii	116
Combaterea monopolului: Gazele și cărbunele	121
Un „Big Bang”: vital în procesul de liberalizare	127
5 De la hiperinflație la stabilitate financiară.....	131
Instituirea monedelor naționale	135

Adaptarea fiscală radicală a fost esențială	139
Politica fiscală: de la social-democrată la liberală.....	144
Politica monetară: de la libertate la strictete	149
Cursurile de schimb: Consiliul valutar sau fluctuația liberă	154
Dramele stabilizării financiare	159
6 Privatizarea: Instituirea drepturilor proprietății private	177
Scopuri diferite ale privatizării.....	179
Privatizarea la scară redusă: dacă a fost începută, s-a realizat rapid.....	191
Privatizarea la scară largă: cea mai mare bătaie de cap.....	192
Privatizarea terenurilor, proprietăților imobiliare și locuințelor sociale.....	202
Noua dezvoltare a întreprinderilor: cel mai mare succes.....	204
Marile realizări ale privatizării.....	207
Viteza și legitimitatea drepturilor de proprietate - două elemente vitale.....	219
7 Un sistem social ineficient.....	225
Venituri: diferențiere și sărăcie.....	226
Viața și sănătatea	231
Educația care se adaptează cererii	239
Transferuri sociale și reforma pensiilor	243
Trei modele sociale alternative.....	251
8 Democrație versus autoritarism.....	255
Progresul democratic: esențial pentru o transformare reușită	257
O capcană a reformelor insuficiente	265
Democratizarea reînnoită: revoluțiile colorate.....	272
Partide, reguli electorale și constituții	275
Cum se îmblânzește Leviathanul: reforma statului comunist.....	282
Opinia publică și ideologia	285
Democrația și ajutorul pentru democrație.....	289
9 De la infracțiuni la legalitate.....	295
O explozie a infracțiunilor	296
Încercări de construire a unui sistem juridic	299
Corupția: blestemul tranziției.....	304

10 Rolul oligarhilor	313
Cine sunt oligarhii?	314
Economia oligarhiei	317
Politica oligarhiei.....	322
Plângeri: o chestiune de ideologie	326
Un aspect legat de drepturile de proprietate	332
Alternativa lui Putin: Dictatura centralizată	336
11 Impactul exterior.....	343
Visul european.....	344
Eșecul occidental de a acționa în Est	349
Politica comercială: o prăpastie între UE și CSI.....	356
Asistența internațională: insuficientă, dar esențială.....	362
Concluzii: o lume transformată.....	371
Cinci modele	371
Realizări și revelații.....	374
De ce anumite politici au funcționat și altele nu.....	378
Bibliografie	383